Poštnina plačana v gotovini

Maribor, četrtek 3. junuaria 1935

Štev. 2

Leto VIII. (XVI)

Cena 1 Din

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA"

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Prijateljski objem udava

Z resolucijo ki je bila soglasno sprejeta pred Društvom narodov v Ženevi, je bila naložena Madžarski dolžnost, da uvede in izvede novo preiskavo o delovanju terorisov na njenem ozemlju, kakor tudi to, da v bodoče onemogoči vsako akcijo, ki bi bila kakorkoli naperjena proti suvereniteti in integriteti Jugoslavije. Mimo tega je pa bilo še sklenjeno, da se v doglednem času sklene posebna mednarodna protiteroristična konvencija. Poleg obsodbe Madžarske so bili ti sklepi jedro satisfakcije, ki jo je dobila naša država po marseilleskem atentatu in ako se razblinijo v niz, **zvodeni vse, kar je Ženeva storila v tej zadevi.** Čisto pravilno je torej naš in svetovni tisk ugotovil, da se tisto, kar se je zahtevalo, prične uresničevati šele po ženevski resoluciji in bo tudi šele po tem mogoče soditi, **ali ima Madžarska zares voljo sodelovati v zboru ostalih evropskih držav za mir ali ne?** Ko smo pred tedni to ugotovili, smo takoj tudi že izrazili dvom, ki nam ga je narekovalo razočaranje dolgoletnih sosedskih spoznanj, in da smo imeli popolnoma prav, **nam v obilni meri potrjujejo najnovejša odkritja.**

Madžarski zunanji minister Koloman pl. Kanya je že spotoma na Dunaju, ko se je vračal iz Ženeve v Budimpešto, povedal zastopnikom tiska, da Madžarska niti najmanj ne misli opustiti svojih revizionističnih teženj, podobne so pa bile tudi poznejše izjave raznih madžarskih vodilnih osebnosti, vse do Gömbösa, da pisanja budimpeštanskih dnevnikov niti ne omenjamo. Za Novo leto so nam pa dala novih potrdil za našo upravičeno skepso senzacionalna odkritja, ki nam dokazujejo, **da Madžarska ne le prav nič ne misli na izpolnitev v Ženevi ji naloženih obveznosti, ampak se nasprotno pri pravila celo na nove akcije, ki naj bi se pričele tam, kjer so se prejšnje nehale.** Teroristi so ostali še nadalje na Madžarskem, v kolikor niso bili začasno poslani »na počitnice« v Avstrijo in Italijo. Tam sta še vedno Gustav Perčec in Servaci, dasi je madžarska vlada ponovno zatrdila, da ju je »zaman iskala«; tam sta pa tudi Ivica Frank in Marko Došen, namesto morilca našega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, Černozemskega, je pa **nastopil službo instruktorja makedonstvujoči major Timev.** Prav tako se pa obnavlja delo teroristov tudi v Avstriji, kjer sta voditelja general Sarkotić in zopet svobodni polkovnik Perčević, dočim smemo pričakovati, da bosta tudi dr. Pavelić in Kvaternik že v najkrajšem času izpuščena iz italijanskega »zapora«.

Namesto sankcijam, se torej bližamo vsak dan bolj novi teroristični akciji in nekateri prerokujejo, da jo moremo pričakovati že za tekoči mesec. Vse to se pa dogaja že tik po ženevski razpravi in **istočasno, ko se vrše med Parizom in Rimom pogajanja za »sporazum« in »novo ureditev« medsebojnega razmerja v Podonavju;** istočasno, ko zahtevajo v Franciji od Italije, da prekolne revizionizem in slovesno obljubi spoštovati suvereniteto in integriteto naše države; istočasno, ko oznanjajo razni pariški listi naivnemu svetu »pripravljenost« Italije za iskreno sodelovanje z državami male antante! Da spravljamo vse to v medsebojno vzročno zvezo, za to imamo popolno pravico in podlago, kajti treba je enkrat za vselej pribiti, **da si Madžarska nikoli ne bi upala počenjati to kar počenja, ako ne bi imela italijanske podpore in zaščite in bi bila tudi Avstrija vse bolj pohlevna, ako za Dunajem ne bi stal fašistični Rim!**

Kdo bi se nam mogel po vsem tem še čuditi, da v sporazum med Parizom in Rimom **nimamo zaupanja?** Ako Rim niti sedaj, sredi pogajanj s Parizom, ne čuti potrebe zaukazati Budimpešti in Dunaju opustitev nadaljnjega rovarenja proti miru in obstoju Jugoslavije in celotne male antante, kako naj bi jo čutil potem, ko bi bil sporazum že dosežen in bi imel g. Benito Mussolini v žepu vse, kar si želi od Francije: **kolonije v Afriki, italijanske privilegije v Tunisu, francosko prijateljstvo in eventuelno še izdatno posojilo?** Mi sicer ne verujemo, da bodo v Parizu nasedli italijanskim fašistom, vendar se nam pa zdi vsaj še enkrat potrebno opozoriti g. Lavala in ostale odgovorne činitelje zavezniške Francije na nujnost skrajne previdnosti! **To, kar si Italijani žele, bi bil »prijateljski objem« udava, v katerem bi od samega »prijateljstva« lahko »prijateljem« popokale kosti!**

-r.

Pierre Laval na potu k Mussoliniju

Na pritisk Anglije sta popustili Francija in Italija — Kompromisna rešitev, ki bo težko koga zadovoljila — Italija plača sporazum le z izjavami

PARIZ, 3. januarja. Uradno se poroča: Povabljen od italijanske vlade, potuje zunanji minister Pierre Laval danes v četrtek ob 20.30 v Rim. Na včerajšnji seji ministrskega sveta je obrazložil Laval razvoj francosko-italijanskih pogajanj. V Rimu bo imel zelo važne sestanke, ki močno interesirajo obe državi. Tikali se bodo obče politike in sporazum v teh vprašanjih bo krona pogajanj, ki se vrše že več časa diplomatskim potom.

PARIZ, 3. januarja. Dasi so bila pogajanja med Parizom in Rimom že skoraj popolnoma razbita, smo vendar doživeli še v zadnjem trenutku velik preokret, ki omogoča Lavalu potovanje v Rim. Zatrjuje se, da se je to zgodilo predvsem na pritisk Anglije, ki je posredovala tako v Parizu, kakor tudi v Rimu. Znano je, da je Anglija na tem sporazumu močno zainteresirana zaradi svojih gospodarskih poslov v Italiji na eni strani in zaradi bodoče ureditve pomorske obrožitve na drugi strani. Seja ministrskega sveta, na kateri je bil storjen končni sklep o Lavalovem potovanju v Rim, je bila baje mestoma burna, ker med ministri ni bilo popolnega soglasja, vendar pa je bil rezultat pozitiven.

PARIZ, 3. januarja. V čem obstoja sprememba položaja v pogajanjih med Parizom in Rimom, javnosti zaenkrat točno ni znano, vendar pa se zdi, da je Francija veliko popustila od svojih prvotnih zahtev in se sedaj zadovolju je le z nekimi platoničnimi italijanskimi izjavami, ki ne bodo mogle biti za nikogar obvezne. Mussolini bo najbrže že drevi v velikem govoru, ki ga bo imel v Turinu, izjavil, da je integriteta Jugoslavije pogoj za ohranitev evropskega miru, to pa bo menda tudi vse. Glede garancije avstrijske neodvisnosti je zmagala italijanska teza. K tej garanciji bodo pritegnjene le sosede Avstrije, t. j. Italija, Jugoslavija in Češkoslovaška. Glede Nemčije je čisto gotovo, da se tej garanciji ne bo pridružila, vprašanje pa je tudi, kaj bo storila Madžarska. Šele pozneje naj bi se sklenil širši pakt, ki naj bi povezal z nekakimi garancijami za status quo tudi druge države srednje Evrope, zlasti tudi Romunijo. Zatrjuje se, da bi se ta pakt moral realizirati v teku dveh mesecev po sklenitvi sporazuma med Francijo in Italijo, toda vprašanje je, kakšna bo za to pripravljenost zainteresiranih držav in ali bo Italija po tem sploh še imela interes za tako organizacijo. Kar se tiče kolonialnih vprašanj, francoske koncesije ne bodo tako velike, kakor se je zatrjevalo in se zdi, da bo sporazum morala plačati Abesinija. Po vsem tem se zdi, da se sporazum med Francijo in Italijo ustvarja na podlagi kompromisa, ki bo težko koga popolnoma zadovoljil. Vendar je treba še počakati na rezultat Lavalovega potovanja v Rim, ker bo šele na njihovi podlagi mogoče ustvariti dokončno in jasno sodbo.

PARIZ, 3. januarja. »Havas« poroča iz Rima, da Laval po razgovorih z Mussolinijem ne bo podpisal samo zadevnih protokolov, ampak bosta razpravljala tudi o vseh podrobnostih, ki še niso povsem razčiščene. Zaenkrat je popolnoma gotov le sporazum glede garancije avstrijske neodvisnosti, vsa ostala vprašanja pa se bodo rešila naknadno.

LONDON, 3. januarja. Angleški tisk označuje Lavalovo potovanje v Rim kot prvo etapo dela za zagotovitev evropskega miru. Druga etapa bo Lavalovo potovanje v London po ženevskem zasedanju Društva narodov.

Nova nota abesinske vlade

ABESINIJA VZTRAJA PRI OBDOLŽITVAH. KONCENTRIRANJE ČET NA OBEH STRANEH MEJ.

RIM, 3. januarja. Abesinska vlada je poslala tajništvu Društva narodov novo noto, ki je izzvala veliko vznemirjenje. Abesinska vlada potrjuje v tej noti v celoti obtožbe proti Italiji v zvezi z znanimi incidenti pri Ualuali. Vlada zatrjuje, da so italijanske čete kršile teritorialno integriteto Abesinije in okupirale obmejne predele. Abesinija zahteva umik italijanskih čet in izjavlja, da je pripravljena dati Italiji zahtevano satisfakcijo samo v primeru, ako bi se po nepristranski komisiji ugotovila njena krivda. Italijanska vlada smatra to noto kot direktni apel Abesinije na Društvo narodov, da ono intervenira v italijansko-abesinskem sporu. Italijanska vlada pa noče ničesar slišati o kakršnem koli posredovanju Društva narodov. Fašistični tisk pričakuje, da bosta italijansko stališče podprli tudi Francija in Anglija. Medtem pa koncentrirajo Italijani vedno večje čete v Somaliji in Eritreji, a tudi Abesinci ne drže rok križem. Iz Japonske prihajajo v Abesinijo ogromni transporti najmodernejšega orožja, tam se pa mude tudi številni japonski častniki kot instruktorji abesinske vojske.

Mussolini spregovori danes

TURIN, 3. januarja. Danes so v Turinu velike svečanosti fašistične stranke, katerih se udeležuje okrog 20 tisoč črnih srajc. Pred to množico bo govoril Mussolini o zunanjih in notranjih političnih vprašanjih. Največje je zanimanje za njegove izjave o zunanji politiki, zlasti z ozirom na Lavalov prihod v Rim. Iz Mussolinijevega govora bo mogoče razbrati nove podrobnosti o igri, ki se plete za kulisami med Parizom in Rimom.

Sestanek Burescha in Beneša

DUNAJ, 3. januarja. Avstrijski finančni minister dr. Buresch je prispel včeraj v Tabor na Češkoslovaškem, kjer se mudi tudi zunanji minister dr. Beneš. Dr. Buresch se bo na sestanku zahvalil dr. Benešu za pomoč Češkoslovaške pri konverziji avstrijskega posojila. Na Dunaju se zatrjuje, da se bo v Taboru govorilo tudi o vprašanjih nove trgovinske pogodbe.

NAPREDOVANJE KNEZA NAMESTNIKA.

BEOGRAD, 3. januarja. Nj. Vis. knez namestnik Pavle je napredoval za polkovnika.

NEMIRI V ALBANIJI.

ATENE, 3. januarja. »Proia« poroča, da so albanske meje zaprte. Vse zanikanje iz Tirane, da v Albaniji ni vstaje, ne pomaga nič. Število vstašev se stalno veča. Del redne vojske z desetimi častniki je prešel na stran vstašev. Boji med vstaši in redno vojsko se vrše še vedno. Po neki vesti so ujeli Muharema beja, bivšega kraljevega adjutanta, ki je bil voditelj vstašev v bližini Skadra.

RUSKE HOMATIJE.

LONDON, 3. januarja. »Daily Telegraph« poroča, da je komisar Ljuljin v Kijevu, ko so ga hoteli člani GPU aretirati, segel po samokresu in ustrelil oba policijska organa. Nato je pobegnil in ga doslej še niso izsledili. List pa trdi, da je bil v Moskvi aretiran tudi predsednik tamkajšnjega sovjeta Smirnov.

AMNESTIJA V BOLGARIJI.

SOFIJA, 3. januarja. Za pravoslavno novo leto bo izdan velik ukaz o pomilostitvi političnih krivcev. Izpuščenih bo iz internacije tudi 150 makedonstvujočih.

RUSI KUPUJEJO KRUH.

MOSKVA, 3. januarja. Na novega leta dan je bila v vsej Rusiji dovoljena svobodna prodaja kruha. Od ranega jutra so stale pred pekarnami dolge vrste ljudi, ki so se bale, da bo pekom zmanjkalo peciva, zgodilo se je namreč, da so mnogi Moskovčani ostali brez kruha. Ker ni bilo povsod dovolj kruha na razpolago, so nastali v mnogih krajih neredi, ki so se spremenili mestoma celo v demonstracije proti sovjetski oblasti.

Dnevne vesti

Velika vlomna tatvina na podstrešju

Te dni je bil izvršen v podstrešje hiše pokojnega okrajnega glavarja Ivana Forčešina v Maistrovi ulici drzen vlom. S ponarejenim ključem so doslej neznani vlomilci odprli podstrešna vrata, v posamezne podstrešne oddelke pa so prišli na ta način, do so s silo odtrgali žabice na vratih. Izpod podstrešjega oddelka so odnesli okrajnemu glavarju več raznega perila v vrednosti nad 1000 Din. Učiteljici Ani Ažmanovi so odnesli par novih gojzerc in več drugih predmetov, prebrskali pa so tudi podstrešna oddelka glasbenega učitelja Ubalda Vrabca in poštne uradnice Elize Novakove. Tudi njima so odnesli razno obleko in perilo. Vlom je hišni lastnik opazil šele včeraj in o tem obvestil mariborsko policijo. Tja se je podal tudi policijski daktiloskop g. Grobin, ki je našel nekaj odtisov, na podlagi katerih upa izslediti drzne vlomilce.

Preprečen samomor brezposelnega

Hudo je človeku, če ne najde dela in kruha. Česti so primeri, da beže siromaki iz življenja. Obupajo nad svojo usodo in iščejo rešitve v smrti. Tako je obupal nad samim seboj tudi 32-letni brezposelni mizarski pomočnik Josip Bogatin iz Brežice pri Poljčanah. Pred kratkim je prišel v Maribor in iskal dela vsepovsod, toda zaman. Nikjer ni mogel najti primerne zaposlitve in ni mogel niti toliko zaslužiti, da bi se mogel skromno preživeti. Sinoči je najel sobo v Vohovi gostilni na Koroški cesti. S seboj je prinesel 2 kg oglja in ga naložil v umivalno posodo, ter zanetil s papirjem. Vlegel se je v posteljo in čakal na smrt. Strupen ogljikov plin, ki ga je bila soba že vsa polna, pa je pričel uhajati in ga je zaduhala okrog 23. ure gostilničarka. S silo so vlomili v sobo, kjer so našli Bogatina v globoki nezavesti. Dobri ljudje so mu skušali pomagati še preden so prispeli mariborski reševalci, ki so ga prepeljali v bolnišnico, kjer se bori s smrtjo.

Sprememba v upravni službi. Za okrajnega podnačelnika v Kočevju je imenovan Otmar Skale, dosedajni okrajni podnačelnik pri okrajnem glavarstvu v Murski Soboti; za okrajnega podnačelnika v Murski Soboti pa je postavljen Miloš Gabrijan, dosedanji okrajni podnačelnik v Kočevju.

Iz državne in banovinske službe. V višjo položajno skupino so napredovali: upravno-pisarniški uradnik pri okrajnem glavarstvu v Slovenjgradcu Ivan Ritonja, zvaničnica pri okrajnem glavarstvu v Ptuju Marija Pleteršnikova in zvaničnik Ivan Štruc; za banovinskega pisarja pri okrajnem glavarstvu v Dolnji Lendavi pa je imenovan banovinski uradniški pripravnik Ivan Grčar.

Iz carinske službe. Carinski uradnik Josip Ivančan je iz Gornje Radgone premeščen v Hodoš v Prekmurju.

Premestitev v carinski službi. Iz Cerknice v Gornjo Radgono je premeščen carinik Franjo Govedič.

Iz železniške službe. Napredovali so in premeščeni so: železniški kontrolor Ferdinand Žužek iz Lesc v Maribor; postajenačelnik Anton Pšeničnik s Pragerskega za postajenačelnika v Ptuju; železniški kontrolor Anton Šijanec iz Zidanega mosta v Rogatec; postajenačelnik Frančišek Sedaj iz Dravograda za postajenačelnika na Pragersko in kontrolor Stanko Roškar iz Maribora v Dravograd.

Premestitev. Premeščeni so: tehnični uradnik France Golob iz Ljubljane v Maribor, prometni uradnik Rudolf Zitterschlager iz Bohinjske Bistrice za šefa postaje v Št. Ilj, prometnik Martin Cerjak iz Maribora gl. kol. v Brežice, šef postaje Št. Ilj Anton Štrubelj za šefa postaje v Rogatec, pomožni vlakovodja Peter Kanop z Zidanega mosta v Maribor.

Šest obsodb. Pretekli ponedeljek je bila pred senatom tukajšnjega okrožnega sodišča tajna kazenska razprava proti šestim mladim ljudem, ki jih je mladostna slepota speljala na opolzka komunistična pota. Lani meseca avgusta je bilo pozaprtih s tem v zvezi 21 mladih ljudi, šest od teh jih je prejelo kazen sedaj, petnajst jih pa še čaka na obravnavo in sodbo. V ponedeljek so bili obsojeni: 22letni visokošolec Bogomir Kramar na 15 mesecev, 23letni visokošolec Dragotin Hartner na 12 mesecev, 22letni srednješolec Rudolf Jančar na 18 mesecev, 33letni delavec Ivan Črnčec na 6 mesecev, 28letni tkalec Franc Larar na 7 mesecev, in 18letni tekstilni praktikant Miroslav Hartner na 10 mesecev ječe. Mladim zaslepljencem se čas preiskovalnega zapora všteje v kazen, tako da bodo razen Kramarja in Jančarja vsi že tekom letošnjega leta zopet zleteli v prostost.

Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in danke omili naravna **»Franz Josefova« grenčica** tudi silne težkoče pri potrebi v zelo kratkem času.

Iz lanskega obrtnega registra. Minili so zlati časi za naš rokodelski in obrtniški stan. Nekdaj se je našemu obrtniku in rokodelcu dobro godilo, danes pa jim prede slaba, kakor vsem drugim stanovom. Lani je bilo v Mariboru izbrisanih 176 obrtnih pravic, na novo izdanih pa jih je bilo 156. Suhe številke nam povedo, da od leta do leta bolj propada naš obrtniški stan.

Konkurzi in poravnave. Kako hudo se je zagrizla kriza v naše gospodarsko življenje, nam jasno pričajo številke konkurzov in prisilnih poravnav, ki jih je izvedlo mariborsko sodišče v lanskem letu. Vloženih je bilo 14 konkurzov, od tega 10 uvedenih in 6 končanih. Poravnav pa je bilo vloženih 19, upoštevanih je bilo od teh 11 in vseh 11 tudi končanih.

Javna zahvala! Za v preteklem letu izkazano požrtvovalnost in vstrajnost pri polaganju mesečnega protituberkuloznega dinarja v azilni sklad, se Protituberkulozna liga v Mariboru zahvaljuje vsem hišnim posestnikom, stanovanjskim najemnikom in ostalim podpornikom. Koliko dobrega ste s tem storili, govorijo številke, ki dajo poseben izraz notranjega zadoščenja. Zaradi štednje PTL posebnih pismenih zahval ne bo razpošiljala, kar naj blagovoli občinstvo upoštevati.

Zbirka PTL, ki je namenjena za zgradbo azila jetičnim bolnikom, je v mesecu decembru 1934 dosegla vsoto 139.937 Din.

Dva darova za PTL. Uslužbenci kartonažne tvornice Benčina so darovali namesto venca na grob gdč. Antonije Bintenčeve Din 173 za azilski sklad PTL. Za isti namen je darovalo uradništvo Hutterjevih tvornic Din 100. Prisrčna hvala!

Tudi še po Novem letu. Rjavi hrošči so se lani pojavljali ves čas do Božiča, zmrznili pa tudi še niso za Silvestrovo in so tako srečno dočakali Novo leto. Včeraj nam je prinesel v uredništvo takega rjavega junaka g. Anton Skrinjar, ključavničar s Pobrežja.

Prezgodnje znanilke pomladi. Šopek lepo dišečih vijolic je prinesla danes dopoldne v naše uredništvo učenka meščanske šole Ljudmila Kovačičeva. Natrgala je pohlevne znanilke pomladi na nekem travniku blizu Sv. Petra pri Mariboru, kjer so se ob Novem letu pohotno razcvele.

V Mursko Soboto pojdejo v kratkem razstavljat svoje slike in kipe člani našega Umetniškega kluba »Brazde«. Bo to prava umetnostna razstava v našem osvobojenem Prekmurju. Nameravajo pa prirediti razstave tudi v drugih večjih središčih našega podeželja.

Otvoritev železniškega postajališča Tezno. V nedeljo 6. tm. bodo vozili ob priliki otvoritve žel. postajališča Tezno in blagoslovitve po prevzv. gosp. škofu mestni avtobusi z glavnega trga v Mariboru od 8. do 8.30 ure zjutraj na Tezno skoraj tik do postajališča.

Ljudska univerza v Studencih. Drevi ob 19. uri predava g. dr. Vilko Marin o raku. Samo za odrasle!

Na splošno željo ponovi Sokol Maribor II. Pobrežje zelo uspelo 3 dejansko dramo **»Stilmondski župan«** v nedeljo 6. jan. točno ob 19. (7.) uri pri br. Renčlju na Pobrežju.

Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in danke, omili naravna **»Franz Josefova« grenčica** tudi silne težkoče pri potrebi v zelo kratkem času. Spričevala iz bolnišnic potrjujejo, da je **»Franz Josefova« voda,** ker olajša potrebo brez bolečin zelo priporočljiva za redno uporabo za staro in mlado. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Marija v predmestju. Božič hlapca Jožefa in dekle Marije. Igra Oder Zveze mladih intelektualcev v nedeljo 6. t. m. ob 20. uri v Zadružni banki. Prodaja vstopnic pri Zl. Brišnik.

Občina Pobrežje naznanja, da ima urad ne ure vsak dan od 8. do 12. in od 14.30 do 18.30. Dopoldan se sprejemajo stranke le v izredno nujnih primerih.

Slovenski planinci na Olimpu je naslov predavanju, ki ga bo imel v sredo 9. tm. naš odlični planinec in planinski pisatelj g. dr. Brilej iz Ljubljane v okviru prihodnjega planinskega predavanja zimsko sportnega odseka SPD. Dr. Brilej, ki nas je že lani navdušil za bolgarski planinski svet, bo tudi topot pokazal niz krasnih posnetkov iz tega pozabljenega gorskega raja.

Pomlad na otokih solnca in sreče! Pod tem geslom priredi »Hamburg-Südamerikanische-Dampfschiffahrtsgesellschaft« s svojim priljubljenim izletniškim parnikom »Monte Rosa« dve krasni potovanji na Atlantske otoke, Maroko, Južno Španijo in Portugalsko. Prvo potovanje: 30. januarja do 20. februarja, 2. potovanje od 23 februarja do 16. marca. Vozna cena, ki obsega poleg priznano obilne in fine prehrane, še vse pristojbine, je od 170 Rm. naprej. Na podlagi turistične konvencije med našo državo in Nemčijo, se voznina lahko vplača pri ofic. potovalnem uradu »Putnika« v takozvanih registriranih markah po tečaju 14 Din za vsako marko. Vsak potnik ima za gornja potovanja pravico, da si nabavi registrirane marke za skupno 10.000 Din. Razen veljavnega potnega lista, ne potrebujejo potniki, ki potujejo iz Hamburga do Hamburga nobenih nadaljnjih viz držav, v katere vodi izlet. Motorna ladja »Monte Rosa« je opremljena z radiopostajo, preko katere je za časa vsega potovanja dosegljiva. Vse nadaljnje informacije, prijave, preskrba registriranih mark pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova 35 Tel. 21-22, pri »Putniku« v Celju, tel 119 in pri »Putniku« v Gornji Radgoni.

Na Janževem vrhu pri Radencih se je te dni neki 72letni prevžitkar A. B. opil in zlorabil enajstletno dekletce M. M. Na krik dekletca so prihiteli ljudje, ki bodo v procesu pred sodiščem priče.

Tako nesrečno je padla na starega leta dan v Magdalenski ulici stanujoča, 70-letna krojačeva žena Marija Vizentinova, da si je zlomila levo roko. Istega dne si je pa nevarno poškodovala tudi levo roko 34-letna strojevodjeva žena Helena Peržonova, dočim si je 24 letni dninar Karel Trg poškodoval desno nogo.

Pri sekanju drv je padlo 55-letnemu Janezu Gomzeju v Gornjem Dupleku na nogo težko poleno in mu jo poškodovalo.

Strel v prsa. V samomorilnem namenu si je na Silvestrovo pognal kroglo v prsa 22letni Karel Lobnik iz Radvanja.

Smrt pod drevesom. V Podgradu pri Gornji Radgoni je posestnik Franc Kovačič te dni podiral drevesa. Pri tem je gledal tudi njegov 13letni sin Herman, je pa bil tako nepreviden, da se pri padcu velike bukve ni pravočasno umaknil. Težko drevo ga je zadelo in zmečkalo; vsa zdravniška pomoč je bila zaman.

Živalske kužne bolezni. Po stanju z dne 27. decembra l. l. se je pojavila v naši banovini svinjska kuga na 95 dvorcih, svinjska rdečica na 8, kuga čebelne zalege na 4, mehurčasti izpuščaj pa na enem dvorcu.

Radio Ljubljana. Spored za petek 4. tm.: Ob 12.15: reproducirani koncert mandolin; 12.50: poročila; 13.00: čas, oktet trboveljskih nameščencev na ploščah; 18.00: krvavi bogovi Mehike in kultura Aztekov (predava Franc Terseglav); 18.20: radijski orkester; 18.40: literarna ura: portret iz novejše slovenske književnosti; 19.00: radijski orkester; 19.25: čas, jedilni list, program za soboto; 19.30: nacionalna ura: Valentin Vodnik; 20.00: prenos iz Zagreba: 22.00: čas, poročila; 22.15: radijski orkester.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 3. januarja ob 20. uri: **»Žalujoči ostali«.** Red B. **Znižane cene.**

Petek, 4. januarja: Zaprto.

Sobota, 5. januarja ob 20. uri: **»Izgubljeni valček«.** Red C.

Abonentje reda C prejmejo v soboto 5. tm. Stolzovo uspelo opereto **»Izgubljeni valček«,** ki se je občinstvu takoj prikupila in obeta postati najprivlačnejša letošnja operetna predstava.

V nedeljo popoldne otroška predstava. To nedeljo ponove popoldne ob 15. uri Golievo pravljično igro **»Jurček«.** Pravljični prizori se mešajo v tej igri z izredno zabavnimi, tako da dobi otrok vsega v izobilju, posebno pa zabave. Pri tej predstavi veljajo **znižane cene.**

»Štambulska roža« po znižanih cenah. To izvrstno Fallovo opereto, ki vedno znova privlačuje, ter je pri obeh letošnjih uprizoritvah napolnila gledališče, ponove v nedeljo, 6. tm. ob 20. uri **po znižanih cenah.**

»Od zore do mraka«, bo prva krstna predstava izvirnega dela v letošnji sezoni. Delo je napisal mariborski podžupan in književnik Rudolf Golouh ter je zelo posrečena in zanimiva satira. Nastopajoče osebe so živali, kar bo nedvomno posebna privlačnost te krstne predstave. Režira J. Kovič. Zasedba: pavica — Starčeva, lisica — Kraljeva, kobila — Zakrajškova, sraka — Gorinškova, sinica — Barbičeva, jerebica — Savinova, lev — Grom, medved — Gorinšek, slavec — Nakrst, osel — P. Kovič, konj — Furijan, jastreb — Skrbinšek, kalin — Blaž.

Na ulici se je zgrudila. Včeraj popoldne se je zaradi oslabelosti zgrudila na Kralja Petra trgu 21-letna brezposelna natakarica Gabrijela Nemčova. Pred kratkim je bila odpuščena iz bolnišnice in ker ni mogla nikjer najti dela, je telesno zaradi bede in pomanjkanja popolnoma oslabela. Poklicani reševalci so je prepeljali v bolnišnico.

Scherbaumova opica je poginila. Našim najmlajšim je bila v veliko veselje Scherbaumova opica, ki so jo hodili gledat in krmit na dvorišče. Ta opica je bila svoje dni prava atrakcija za naše otroke, poznajo jo že generacije, saj je dopolnila pred kratkim 60. leto svoje starosti. Danes dopoldne pa je nepričakovano poginila. Opico je dobil g. Gustav Scherbaum kot poročno darilo. Zato jo ne bodo pokopali, marveč bo ovekovečil njen spomin gačitelj Zieringer.

Drobne vesti s policije. Policija je ujela včeraj v svoje mreže nevarno tatico Josipino Ž., ki je bila pred kratkim po daljši prestani kazni izgnana iz našega mesta. Ker se je zopet hudo pregrešila bo izročena sodišču. Aretiran je bil tudi neki France C., ki se je brez dela sumljivo potikal po mestnih ulicah. Hinko H. in Gašper H. sta bila prijavljena, ker sta pijana razgrajala, Josip N. in Stanko P. pa ker sta izzivala vojaško patrolo. Prijavljen je bil tudi neki Josip B., ki je po neprevidnosti hudo poškodoval 8 let starega otroka.

Službeni list banske uprave dravske banovine objavlja v svoji 1. letošnji številki: Pravilnik o določanju in vračanju varščin, izmenjavo ratifikacijskih instrumentov v trgovinski pogodbi s prilogami med Jugoslavijo in Avstrijo; odredbo o razširjenem področju državnega pravobranilstva; objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1934—35; izpremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev na področju dravske banovine in razne objave iz »Službenih novin«.

Vremensko poročilo z naših planin. — Senjorjev dom davi ob 7. uri: temperatura 3 stopinje pod ničlo, 20 cm novega pršiča na staro podlago 10 cm, smuka idealna. Peca, ob 7. uri: 4 stopinje pod ničlo, vreme mirno, 80 cm pršiča, smuka ugodna do 1300 m višine.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. je kazal toplomer 3.5 stopinj nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 1 stopinjo nad ničlo; barometer je kazal pri 14 stopinjah 743, reduciran na ničlo 741; relativna vlaga 82; vreme je oblačno in vetrovno; vremenska prognoza: padec temperature, oblačno, ponekod še jasno.

„Čuvajte Jugoslavijo!"

Spomenik obmejne koroške viteškemu kralju

PLEMENITA AKCIJA RODOLJUBOV SVOBODNE KOROŠKE.

Ob priliki poklonitve žare mrtvemu kralju Aleksandru, se je izkazala Mežiška dolina v luči take narodne in državljanske solidarnosti, v luči take sloge in enotnosti, da upravičeno verjamemo, da bo ta solidarnost ostala naprej in se še razširila in poglobila v vseh državljanskih, kulturnih, stanovskih in socialnih zadevah.

Zato je bil z velikim navdušenjem sprejet predlog krajevnega odbora Jadranske Straže v Žerjavu, da se postavi v Mežiški dolini trajen in vreden spomenik viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju jugoslovanskih pokrajin in src, kovaču jugoslovanske duševnosti bratstva, apostolu miru in sprave med narodi, velikemu ljubitelju in dobrotniku naše mladine in vseh tevnih. spomenik iz hvaležnosti, da je bil Mežiški dolini prihranjen udarec. ki je tako kruto zadel ostalo Koroško.

Na sestanku dne 8. decembra 1934. na Prevaljah se je zbralo veliko število zastopnikov različnih stanov, različnih organizacij in različnih naziranj z željo in voljo, da pretrgajo s preteklostjo razdvojenosti in nevrednega prerekanja in boja in da izlijejo vse svoje sile v eno samo silo, v prid naše skupnosti po našem starem že skoraj pozabljenem geslu: »Vsi za enega, vsak za vse!«

Zborovanje je sklical in otvoril predsednik Jadranske Straže, krajevnega odbora v Žerjavu g. inž. Božo Pirkmarjer, ter posvetil uvodne besede kralju-mučeniku. Zborovalci so se dvignili s svojih sedežev in počastili spomin blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja s trikratnimi »Slava!«-klici.

Prisrčno je pozdravil predsednik sestanka predsednika sreza, sreskega načelnika g. dr. D. Tekavčiča, sreskega podnačelnika g. I. Milača, sodnega predstojnika g. dr. B. Reichmana ter vse ostale delegate. Nato je g. inž. Franjo Uršič izlil svoja čuvstva v temperamentnem nagovoru na zbrane zborovalce, ki je napravil na vsakogar najglobiji vtis. Med drugim je izjavil:

»Bojni rog političnih strasti in grabežljive sebičnosti je odmeval po Jugoslaviji in namesto da bi gojili dejansko ljubezen med ljudmi, smo morili poganjajoče mladike človečanstva v naših srcih povsod, kjerkoli so poganjale. V zaslepljenosti smo verjeli, da je naše rodoljubje tem večje, čim bolj se oddaljujemo od tistih, ki so pod nami. Zapeljan in ogoljufan je bil naš narod in voditelji ljudstva so izdajali narod iz dneva v dan, dokler ni prijezdil vitez na črnem konju in kakor Kristus pognal vse prekupčevalce in sejmarje iz templja rekoč: Ta hiša je hiša molitve, vi pa ste jo spremenili v jamo razbojnikov, — ta država je država jugoslovanskih bratov in sester, vi pa ste jo spremenil v gnezdo sovraštva.

Naš značaj je bil prepojen s strastjo in pohlepom — duša pa mehka in sanjava. In ko je naša srca oškropila njegova srčna kri, ki je bila prelita za nas, so padli okovi z naših duš, znašli smo se vsi brez razlike stanov in naziranj v eni in isti misli, v eni in isti boli, z enim in istim sklepom, da zaživimo novo življenje, da zgradimo jugoslovansko bratstvo v besedi in dejanju s tem, da dvignemo najnižje telesno, duševno in socialno.

Prav mi, mejaši, smo najbolj poklicani, da s svojim delom izpričamo svojo pripadnost in svojo ljubezen do naroda in domovine in da pošljemo svoj glas tudi preko meje.«

Po govoru se je vnela živahna in stvarna debata, nakar je bil izvoljen akcijski odbor za zbiranje prispevkov za postavitev spomenika v obliki mladinskega počitniškega doma v Št. Danijelu, pod okriljem Kola jugoslovanskih sester, podružnice za Mežiško dolino. Kolo jugoslovanskih sester je že kupilo v Št. Danijelu primerno zemljišče za postavitev doma na lepi solnčni legi z divnim razgledom po naši zasužnjeni Koroški, tjagor do Dobrača, Krških planin in po vsej Podjuni. Potrebna sredstva za postavitev doma, ki naj bi nosil ime našega velikega kralja — mučenika, bodo zbirala med prebivalstvom Mežiške doline vsa društva in organizacije po akcijskem odboru, ki ima v vseh večjih krajih doline zastopnike.

V akcijski odbor so bili izvoljeni: za predsednika inž. Božo Pirkmajer, od katerega poteče tudi lepa zamisel, da se poklonimo kralju - mučeniku z žaro koroške zemlje in ki je sprožil tudi to idejo, da postavimo viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju spomenik na jugoslovanskih koroških tleh. Za njegovo namestnico je bila izvoljena ga. Majda Gallob, predsednica Kola jugoslovanskih sester podružnice za Mežiško dolino, za tajnika g. Fr. Mauchler, za blagajnika g. A. Govejšek, oba rudniška uradnika iz Žerjava, za zastopnike večjih krajev v dolini pa g. dr. Adolf Ramšak, ban. zdravnik, za Črno, g. inž. Fr. Uršič za Žerjav, g. dr. D. Tekavčič sres. nač. za Prevalje, g. R. Gallob šol. uprav. za Mežico, gosp. Rajko Kotnik uradnik jeklarne za Guštanj in ga. Matilda Nendl učiteljica, za Dravograd.

Akcijski odbor je imel že svojo sejo dne 15. dec. 1934. v Prevaljah, kjer je razpravljal o realizaciji tega načrta. Prispevki se bodo pobirali v obliki temeljnih in ogeljnih kamnov po tisoč, oziroma sto dinarjev ter opek in postelj po deset oziroma petsto dinarjev.

Do mnogih, od katerih se trdno pričakuje, da bodo oddali svoj obolos za postavitev te zadužbine, pa še ni segel glas in se ne šteje v vrstah še vseh, ki jim kralj in domovina ni le fraza. Zato se prosi vse in vsakogar, da se odzove pozivu akc. odbora in izpolni svojo narodno dolžnost.

Naj bo to dostojna zadužbina, s katero se bomo oddolžili njemu, za vse njegovo življenje, ki je bilo posvečeno nam, dostojno naše narodne časti in nas, koroških stražarjev. **Obmejni stražar.**

Ptuj

Trije veliki požari

Na starega leta dan proti večeru so izbruhnili požari na raznih krajih, in sicer ob času, ko so bili ljudje v cerkvi pri blagoslovu. V Dubravi pri Zavrču je gorela domačija posestnice Regine Majderjeve. Zgorelo ji je vse do tal, s poljskimi pridelki in raznimi stroji vred. Živino so rešili z veliko muko, zgorela pa je težka pitana svinja. V nevarnosti je bila vsa vas in le požrtvovalnosti domačih gasilcev, kakor tudi gasilcev iz Ptuja, ki so prišli gasit 20 kilometrov daleč, nadalje gasilcev iz Stojncev in Muretincev, se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil. Škoda znaša okrog 80.000 Din.

Istočasno je izbruhnil požar v gospodarskem poslopju posestnika Mikla pri Sv. Marjeti niže Ptuja, kjer je zgorelo zelo obširno zidano poslopje z vsemi poljskimi pridelki in gospodarskim orodjem. Tudi tu so preprečili razširjenje požara gasilci iz Gorišnice, Moškanjcev, Gajevcev in Muretincev. Poslednji so se podali iz Dubrave naravnost k Sv. Marjeti. Škoda je ogromna in jo dosedaj še niso precenili.

Tretji požar je bil v Sp. Jablanah pri Cirkovcah. Gospodarski objekti posestnikov Štefana Ekarta in Antona Medveda so zgoreli do tal z vsemi poljskimi pridelki, stroji in poljskim orodjem. Ekart utrpi 35.000 Din, Medved pa 25.000 Din škode. Tudi v tem primeru se je zahvaliti vrlim gasilcem iz Cirkovcev, Šikol in Dragonje vasi - Mihovcev, da ni bila katastrofa še večja. Kakor se zatrjuje, je v vseh teh primerih bil ogenj podtaknjen od zločinske roke.

Aretiran tat koles. Policija je aretirala mladega človeka, ki se je klatil po Ptuju brez posla in brez sredstev. Na policijski stražnici so našli pri njem poselsko knjižico na ime Julija Lepenika, pod katerim je tudi živel. Ko so mu malce vest izprašali, so pa prišli na sled, da so napravili dober plen, kajti aretiranec se piše Ivan Haberšek in je doma iz Zg. Kungote ter je vkljub mladosti že star grešnik. Dosedaj je priznal tatvino 8 koles in raznih drugih predmetov, kakor tudi navedene poselske knjižice, ki jo je ukradel hlapcu Lepeniku. Možakarja, ki je priznal svoje grehe in je od oblasti že delj časa zasledovan, so izročili sodišču. Da so prijeli tega nevarnega tatu, se je zahvaliti policijskemu stražniku Marku Peklarju.

Kino. V soboto 5. tm. ob 20. uri in v nedeljo 6. tm. ob 18.30 in 20.30 se predvaja film »Sreča v hiši« z Magdo Schneider v glavni vlogi.

Bodalo je izvlekel iz nožnice.
izdajalec mora umreti. V gledališču vlada grobna tišina. Ravno v tem času vas napade **kašelj.** Vse se obrne in vas jezno pogleda.

Jejte Bronki bonbone
pa ne boste kašljali!
Kašelj manjši ali večji
Bronki **uspešno sprečil**
PROIZVOD „UNION“ ZAGREB

Spominjajte se CMD

Kulturne vesti

Koncertno življenje Maribora v letu 1934

Potnik se na razglednih točkah rad ustavlja, premeri daljo, ki jo je prehodil in zbira nove pobude za nadaljnjo pot. Glasbeni Maribor, ki je vendar ugleden potnik po širni kulturni planjavi našega severa, ni še čutil potrebe, da bi se ob določenih mejnikih svoje dolge poti ozrl malček nazaj, razmišljal in primerjal in iskal novih snovi in idej. Šele ob letošnjem letnem zatonu se je spomnil, da ima za seboj izredno važno dobo, dobo 15-letnega trudapolnega potovanja in da utegne biti posebno koristno, ako resumiramo glasbeno življenje našega mesta ravno iz leta 1934., ki je stalo v znamenju raznih petnajstletnic.

Petnajstletnico svojega delovanja je predvsem slavila naša Glasbena Matica, oziroma njen pevski zbor. Takoj januarja je s posebnim spominskim koncertom počastila svojega pokojnega ustanovitelja. V svojem spominskem govoru sem tedaj povdarjal Devove zasluge za naš ožji in širši kulturni svet, ker je mravljično-pridno zbiral najdražje ljudske zaklade: ljudsko, predvsem koroško pesem; ker je dal našemu mestu kulturno ustanovo, ki je bila poklicana, da prevzame vrhovno vodstvo našega glasbenega življenja; ker je bil po vseh naših krajih in pri vseh naših ljudeh, od Triglava do Vardarja, priznan skladatelj. Pa sem ob oni priliki sprožil idejo, da se njegov spomin tudi vedno ovekoveči s tem, da se ta ali ona mariborska ulica imenuje po njem. In je občinstvo ta predlog sprejelo z aplavzom, le mestni očetje se niso zganili, pa še zdaj ne vem, zakaj ne. Morda pa se še pravočasno spomnijo!

Glasbena Matica je smatrala Devov večer, ki ga je ponovila tudi v Ptuju, kot uvod k svoji pravi jubilejni proslavi, ki se je vršila skoraj točno 15 let po prvem nastopu pevskega zbora, t. j. začetkom maja l. l., ko smo z orkestom in solisti (med drugimi z go. Zlato Gjungjenac-Gavella) izvedli slovito odo »Lira in harpa« francoskega skladatelja Kamila Saint-Saënsa. Svojemu delu pa je hotela postaviti krono še s tem, da je nastopila tudi na ljudskih koncertih v mestnem parku z večjim številom narodnih pesmi, katere je potem nesla tudi na deželo: v Slovensko Bistrico, v Rogatec in Rogaško Slatino. Sploh je pevski zbor Glasbene Matice nudil letos mnogo in s tem moralno pomagal društvu, ki je sicer bilo zabredlo v neprijeten položaj, v kolikor se tiče njegove glasbene šole. A zdi se, da bo tudi v tem pogledu našlo sebe in bi to bilo v interesu vse naše kulturne javnosti.

Svojo petnajstletnico je praznoval tudi pevski zbor društva »Jadran« in sicer 1. septembra, ko je med drugim izvajal moje najnovejše delo »Pesem naših mornarjev«, kantato za moški in deški zbor, sole (Faganeli, Sancin) in orkester, a po pevovodji Lahu prirejeno za godbo na pihala. »Jadran« je res požrtvovalno društvo; njegove pevce srečamo povsod, kamor jih kliče narodna dolžnost; zato je vredno večje podpore i materijelne i moralne, da bi se moglo malo globlje baviti s pevsko umetnostjo.

Tretje društvo, ki je v začetku oktobra proslavilo 15. leto svojega obstoja, je »Drava«, ki je podala šaren večer: nastopili so prav uspešno vsi društveni oddelki: pevski zbor, ki ga že 7 let s posebno pobožnostjo vodi Albin Horvat; godba, ki pod Žekarjevim vodstvom zelo lepo napreduje; tamburaški zbor (vodi ga Pivka) in šolski orkester, ki ga z ljubeznijo vodi vodja društvene glasbene šole, prof. H. Druzovič. Tudi Dravaši so zelo požrtvovalni in vedno na razpolago za narodno stvar.

Od drugih domačih koncertov treba omeniti še izvajanje Händelovega oratorija »Mesije« po pevskem društvu »Maribor« 7. in 8. septembra (vodja J. Gašparič) ob sodelovanju priznanih solistov (med drugimi Ada Darjana) in orkestra. Društvo je to skladbo dalo kot proslavo svoje 10letnice.

Tragična smrt viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja je dala nekaterim društvom povod, da so priredila žalne koncerte; tako je Ljudska univerza zaključila globoko narodno žalost 20. novembra s primernim koncertom v Frančiškanski cerkvi ob sodelovanju izbranih umetnikov kakor so orgelski virtuoz Franjo Dugan iz Zagreba, naša domača virtuozinja violinistka Fani Brandlova in komorni moški zbor; Glasbena Matica pa je na rojstni dan pok. kralja dala svoj žalni koncert pod vodstvom novega dirigenta M. Kozine (jaz sem poleti odstopil) in izvedla ob tej priliki Beethoven-ovo 3. sinfonijo (»herojsko«) ter s to in z drugimi značilnimi zbornimi skladbami položila svoj umetniški obol na grob velikega pokojnika.

Ako primerjamo samo te večje momente v našem koncertnem življenju minulega leta (torej tudi če ne upoštevamo vseh drugih manjših nastopov in sodelovanj, kakor na pr. pri 20letnici v Rušah, na Zadružni dan, na dan 1. decembra, pri odkritju spominske plošče bratoma Ipavcema v Št. Juriju in župnem koncertu v Celju itd.), smemo in moremo biti zadovoljni s takim rezultatom dela. Moramo pa tudi izreči željo, da naj bi se vse to delovanje tudi stvarno okrepčalo in izpopolnilo, tako v tehničnem pogledu kakor v izbiri snovi, ki se nudi občinstvu. Kolikor mogoče, iščimo sebe, gojimo tako v glasbenih šolah kakor v društvih, svoje in vse, kar je naše (v ožjem in širokem smislu), gojimo kar je lepega pri ostalih slovanskih narodih, ker to je našim krajem in ljudem nad vse potrebno.

V marsičem so skrbeli tudi drugi za prepotrebno dopolnilo našemu koncertnemu življenju. Tako so nas obiskali sloviti praški pevci »Smetane« pod vodstvom skladatelja Spilke, ki smo jih res občudovali radi njihove tehnične dovršenosti; dalje enakovredno žensko pevsko društvo iz Novega Sada (vodja Sv. Pašćan) in ne na zadnje tudi mešani zbor »Vardar« iz Skoplja, ki ga temeljito važi J. Brnobić. K posebnim prireditvam treba prišteti tudi zopetni nastop umetniško globokega in tehnično perfektnega Brandl ovega Tria in gostovanje bruseljskega godalnega kvarteta.

Pač nismo imeli orkestralnih koncertnih prireditev. Te bi bile nujno potrebne. Maribor se jih je že tako odvadil, da jih menda niti ne pogreša več. Pa je treba obuditi zanimanje znova in gojiti tudi tu predvsem, kar je naše. Kdo naj to izvede, ali novo ustanovljena »Mariborska mestna godba« (v parku je poleti parkrat nastopila s čednim uspehom) ali orkestralni oddelek Glasbene Matice ali pa »Drave«, je konečno vseeno; poglavitna stvar je, da se spet prične. Če pa se prične in hoče doseči nekaj boljšega, ne bo šlo drugače kot s strnjenimi močmi vseh treh institucij.

Z novim letom torej pridno in junaško na delo za glasbeni podvig našega mesta!

V. M.

A. K. Grin:

Bogastvo

Roman.

»Ali se naj obrnem v tej zadevi do policije, gospodična Rogersova?«

Zgrozila se je in pritisnila na srce roko; beseda jo je zadela kakor sunek z bodalom.

»Pripovedovali so mi, da tajni policisti niso izbirčni v sredstvih za dosego svojih namenov. Ako me gospod Byrd sumniči, o čemer sem prepričana, tedaj bo smatral za upravičeno, da je izmaknil pismo. Kako bi sploh mogel o pismu kaj vedeti, ko je to znano le vam in meni.«

»Ali ni Byrd tajni policist, ki vam je rešil življenje v Velikem Barringtonu?«

Pritrdila mu je v zadregi; spomin na ta dogodek ji je bil mučen.

»Po vsem tem, kar sem o njem izvedel, ne morem verjeti, da bi se poslužil tako dvomljivega sredstva,« je pripomnil Degraw.

»Mogoče misli, da je to njegova prijateljska dolžnost. Gospod Degraw, umetnik mi ne zaupa,« je počasi priznala.

»Ne morem kaj takega verjeti. Prej bi mislil na perico, ki se je ves čas mudila v sobi, toda vendar mi je to neumljivo. Ako bi bil denar — toda pismo — kako bi jo moglo to zanimati?«

Jenny je molče strmela pred se ter se naenkrat zdrznila:

»Toda ako bi delala po ukazu policije?«

Prestrašen jo je pogledal Degraw.

»Ženska pere že več tednov zame in je često v sobi. Ni mogoče, da je v moji odsotnosti odprla kovčeg s ponarejenim ključem, ga preiskala in nato zopet zaklenila.«

»Toda vendar ni mogla o pismu ničesar vedeti in tudi ne, kje je spravljeno.«

»Mogoče vendar, ako je v službi policije.«

»Ko sem prejel pismo in ga čital, je bila kakor se zdaj spomnim, v moji spalnici. V svoji razburjenosti sem najbrže napravil vzklike začudenja in strahu, iz česar je sklepala na važnost pisanja. Za njo kot policijsko ovaduhinjo je bila prilika, da odpre in preišče kovčeg, zelo ugodna, kajti poklicali so me iz sobe, preden je ona zapustila spalnico.«

»Ona in nihče drugi je izmaknila pismo, to je zame jasno. Gospod Byrd ga že ima v rokah. Ali ni perica mlado dekle, podobna Francozinji?«

»Nikakor, starikava, nagrbančena ženska. Ako bi ne bila Portugizinja mrtva...«

Jenny se je zdrznila.

»Toda ona vendar ne more biti,« je pripomnil Degraw pomirjevalno. »O njeni smrti, kolikor vem, ni dvoma. Hočem vam jo opisati, kako izgleda.«

Jenny je obupno vila roke.

»Kdorkoli je to storil, bojim se, da bo to pismo v kratkem v rokah onega, pred katerim bi ga hotela za vsako ceno prikriti. Ako ga dobi gospod Degraw v roke, se me odpove za zmiraj.«

Molčanje drugega je bilo zgovornejše kakor vse besede. Čez nekaj časa je sočutno odgovoril:

»Ako bi vam mogel nuditi tolažbo, ne bi štedil z njo. Toda strinjam se z vami, da je pismo ukradel tajni sovražnik z namenom, da prepreči vašo poroko z umetnikom. Ako hočete torej napad prehiteti, podajte se nemudoma h gospodu Degrawu in ga obvestite o vsebini pisma, preden mu pride do rok...«

Trenutek jo je spreletela sumnja, ki je pri njegovem mirnem pogledu zopet izginila.

»Menila sem, da ste si zgodbo o tatvini pisma izmislili, da me prisilite do samoizpovedi pred bodočim možem, pred katerim trepetam.«

Ne da bi temu namigavanju pripisoval kako važnost, je nemoteno nadaljeval:

»Ako spoznate, da je to najboljše, kar vam je storiti, se vam ponudim, da vas spremim v atelje gospoda Degrawa. Ko vidi, da vas ščitim in vam pomagam, ne bo najbrže sodil vaše krivde tako kruto. Čeprav vas zavrže, ne ostanete zapuščeni, kajti nočem vam odreči svojega sočutja, dokler živim.«

»Kolika velikodušnost! Toda ne morem je sprejeti — presegalo bi moje moči.«

Trepetala je, kakor da je obsojena na smrt.

»Rajše beračim, stradam, umrjem! Pomanjkanje mi ni tuje, pred njim me ni strah, toda groza me obdaja, ko bi morala videti, kako se obrača on od mene.«

Degraw je uvidel, da je ne more pregovoriti; bilo je torej najbolje končati brezplodno življenje in trpljenje.

»Vi potrebujete zdaj miru; če me želite kesneje videti, mi sporočite. Za vsako uslugo, ki jo morem zagovarjati pred lastno vestjo, sem vam rad na razpolago.«

»Kot žena gospoda Degrawa ne bom potrebovala nikakega zaščitnika; če pa me oropajo te sreče, bodi iz mene kar hoče! Vendar se vam za vse zahvaljujem,« je dostavila z lahko ljubkostjo, ki ga je bolestno zadela.

»Še nekaj, gospodična Rogersova, ta hiša je najeta do konca leta in je najemnina plačana; tako dolgo ostane stanovanje vaše. Kar tiče ostalih računov...«

Poslanica vsem bratskim društvom in četam za novo leto 1935

Bratje in sestre! Čuvajte Jugoslavijo!

Naša velika jugoslovenska sokolska rodovina je v minilem letu preživela znamenite dneve, ko je v Sarajevu, v Zagrebu in v Sremskih Karlovcih pokazala svojo telesno in moralno moč, svojo pripravljenost in disciplino. Imeli smo ob teh zgodovinskih svečanostih v svoji sredi drage svoje slovanske sokolske brate in sestre, med katerimi je zlasti mnogobrojno odposlanstvo bratske Češkoslovaške obce sokolske ponovno in najvidneje dokazalo in potrdilo **nerazrušne bratske vezi med slovanskim severom in slovanskim jugom Evrope.** Radostno smo pozdravili v Zagrebu tudi brate bolgarske Junake, ki jih sedaj prištevamo med člane Zveze slovanskega Sokolstva. A naše veselje je doseglo v Sarajevu svoj višek ob pogledih na ponosne vrste naših bratov in sester iz **naših sokolskih vasi,** ki se v duhu sokolskega bratstva, sokolske delavnosti in državljanske zavesti krepko dvigajo v novo življenje. Vstajajo v teh naših sokolskih vaseh in se množe novi neustrašeni borci za sokolske vzore požrtvovanja, poštenja, deloljubnosti, skromnosti in bratske ljubezni, ki z njim krase in bogate naš rod in našo zemljo. Ideja je prešinila dušo naroda, a ta duša ji daje neslutenо lepoto in neizčrpno moč! Živi zdravo in krepostno samo to, kar živi v duši naroda!

In ko smo tako stali na vzponu svoje delavnosti, da se dvignemo še dalje in še više s svojo tvorno močjo za blagor in čast domovine, je ta naša ljubljena Jugoslavija nenadoma osirotela. Sovražne sile so nam dne 9. oktobra minilega leta umorile našega **viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.** V vseh nas je ena duša in ena misel, in iz te ene duše in ene misli se je tedaj izvil en krik groze in bolesti! Pesti so se stisnile, srca so zaječala, domovina se je pogreznila v najglobljo žalost. Naš pokojni kralj je nosil v srcu tako silno očetovsko ljubezen do vseh nas, da je zaradi te ljubezni umrl. Ta tragedija je pretresla vsako našo dušo, ki drhti še danes v trpljenju. V onih dneh obče narodne žalosti se je izpričala naša hladnokrvnost in disciplina v toliki meri in s tako velikim dostojanstvom, da smo zbudili občudovanje vsega sveta. **Tako je naše trpljenje postalo obenem naša vrlina,** ki je priklicala ob našo stran vse plemenito javno mišljenje in vse vodeče pravicoljubne činitelje velikih narodov vsega sveta, ki so obsodili oni strašni zločin in zahtevali zadoščenje za nas.

V Ženevi je padla odločitev. Naša pravična stvar je zmagala: dobojevali so nekrvavo bitko v našo korist z moralno obsodbo zločincev in vseh onih, ki so jih podpirali in jim dajali potuho.

Že so se majali temelji evropskega miru in užaljene pravice, stali smo takorekoč na ostrini noža, a v mrak negotovosti in v vihar razburkanih čuvstev je posijal **zmagoviti plamen pravice.** Vsem sestram in bratom v domovini, ki so izpričali svoje visoko sokolsko dostojanstvo, vsemu slovanskemu Sokolstvu po vsem slovanskem svetu, ki nam je na katerikoli način dokazalo svoje bratsko in iskreno sočustvovanje s težko usodo naše kraljevine, izrekamo toplo zahvalo. Predvsem moramo zopet omeniti Sokolstvo bratske Češkoslovaške republike, ki nam ponovno zagotavlja svojo globoko in trajno zvestobo: **z vami stojimo, z vami hočemo — ako treba — tudi v smrt!** To je govor sokolskega bratstva, ki odmeva iz duše v dušo: od njih k nam in od nas k njim!

Po prestani težki preizkušnji, ko je bila v igri usoda domovine in čast naroda, se ojačani v svoji sokolski in državljanski zavesti vračamo k svojemu rednemu, a povečanemu delu po župah, društvih in četah. Pozivamo vse svoje pripadnike, naj imajo stalno v mislih, da je vse naše vzgojno delovanje neogibno in brez izjeme zvezano **s sokolsko telovadnico** v najširšem pomenu te besede. Strnimo, sestre in bratje, svoje vrste v delu za moč in slavo narodove celote, bistrimo um, krepimo mišice, napajajmo srca z bratsko ljubeznijo! **Naj pride kakršenkoli klic domovine,** jugoslovansko Sokolstvo je vedno pripravljeno s skrajnim naporom vseh svojih moči in z največjimi žrtvami dokazati, da je njeno v življenju in smrti! V tem zmislu pošiljamo vsemu članstvu, naraščaju in deci iskrene in bratske pozdrave. Zdravo! **Slava viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju!**

Izvršni odbor Zveze Sokola kraljevine Jugoslavije.

Sport

Okrožni odbor LNP, službeno. Kot službujoči odbornik pri prijateljski tekmi SK Rapid:SK Železničar, ki bo v nedeljo 6. tm. ob 14. na igrišču SK Rapida, se delegira g. Kurnik; funkcijo službujočega odbornika pri prijateljski tekmi SK Rapid rezerva:SK Železničar rezerva, ki bo v nedeljo 6. t. m. ob 10. na igrišču Rapida, vrši g. Kasper. Tajnik.

Odbor za delegiranje sodnikov pri OOLNP, službeno. Delegira se k prijateljski tekmi SK Rapid I.:SK Železničar I. g. Nemec, k prijateljski tekmi rezerv SK Rapida in SK Železničarja pa g. Kopič.

Iz zakladnice poslednjega sultana

KRONA MURATA IV. Z 20.000 BISERI IN 40.000 RUBINI. NEPRECENLJIVE DRAGOCENOSTI.

Znani nizozemski draguljar je bil pooblaščen, da izvrši inventarizacijo vseh v zakladnici bivše sultnske palače v Carigradu spravljenih dragocenosti, istočasno pa preceni tudi njih vrednost. V posebnem razgovoru, ki ga je ta draguljar imel po izvršenem delu z zastopnikom uglednega amsterdamskega časnika, so prišle na dan vse znamenitosti, ki jih je hranila carigrajska sultanska palača.

Zakladnica je bila ograjena z zidovjem, debelim preko en meter. K zakladnici se pride skozi nešteto jeklenih vrat. V posebnih zaprtih pripravah in steklenih omarah se opaja oko ob pogledu na brez števila rubinov in diamantov, smaragdov in safirov ter biserov in raznih drugih draguljev. Posebno pozornost zasluži 12 cm dolg smaragd, ki predstavlja ročaj bodala. Skoro neprecenljiva je krona sultana Murata IV. Okoli 20.000 biserov jo krasi in okoli 40.000 rubinov in diamantov. Potem vidiš v tej zakladnici vratno verižico z modrim diamantom v velikosti posebno velikega oreha, potem pa še safir v obsegu kokošjega jajca. Nadalje se pasejo gledalcu oči ob pogledu na posebno verižico, ki jo sestavljajo izključno rubini v skupni teži dveh kilogramov.

Pa še druge neizrekljive dragocenosti leže v stari kronanjski dvorani, kjer so stene posejane z zlatimi ploščami in biseri. Tukaj je shranjen prestol, ki je v višini enega metra obsut s samimi dragulji in dragocenostmi. Prestol je dar perzijskega šaha sultanu Selimu. Nad prestolom visi smaragd skoro neverjetne velikosti. Ta smaragd je 30 cm d[illegible] 13 cm širok in 5 cm visok.

Serum proti lenobi

Epohalna iznajdba angleškega zdravnika.

Ljudje, zlasti pa učitelji in pedagogi, so danes mnenja, da je najboljše sredstvo proti lenobi leskovo olje, to se pravi šiba. Upravitelji raznih zavodov vzgajajo pokvarjeno mladino po metodah prisilnega dela, da bi na ta način ubili v njej lenobo. Prav tako pa silijo razne kaznilnice kaznjence na prisilno delo, ker menijo, da bo na ta način postalo iz kaznjencev nekoč v življenju vendar še nekaj prida.

Ko so učitelji, pedagogi in starši izbijali lenobo otrokom z leskovo šibo, se je pričel neki angleški zdravnik baviti temeljito s to nelepo človeško lastnostjo in je prišel do zaključka, da je lenoba bolezen, kakor vsakršna druga in da jo je treba zdraviti kakor vse ostale bolezni. Omenjeni angleški zdravnik je prišel do zaključka, da ni lenoba nič drugega, kakor utrujenost mišičevja.

Vzrok je neki strup, ki je v človeškem telesu. Ko je ta strup opravil svoje delo v mišicah, deluje dalje in dalje in se vgnezdi končno celo v možgane. Ko pride tako daleč, se boji človek dela, kakor hudič križa. Po zdravnikovem mnenju je edino sredstvo proti lenobi iznajti protistrup temu škodljivemu strupu, ki razjeda in uničuje človeški organizem.

Petrolejski vod od Iraka do Palestine.

Te dni bodo slovesno izročili prometu 1.150 milj dolgi vod podjetja »Irak petroleum«, ki bo spajal petrolejske vrelce v Iraku z lukama v Tripoliju in Hajfi v Palestini. Svečane otvoritve se bodo udeležili predstavniki petih držav, skozi katere tečejo petrolejske cevi.

Gandhi moli.

V Ahmedabadu je pričelo stavkati nad 200.000 tekstilnih delavcev, ki se hudo bore za svoj obstanek in odločno zahtevajo od lastnikov tvornic, da jim izpolnijo njihove zahteve in jim ne znižajo mezd. Da bi se uresničile želje in zahteve teh dvestotisoč, moli zanje tudi Gandhi.

Razno

CENENE POROČNE PRSTANE.
kakor prstane s kamenčki in vsakovrsten zlat nakit si lahko daste iz stare pokvarjene zlatnine moderno predelati. Popravila hitro in ceneno. Priporoča se cenjenemu občinstvu **Avgust Jahn, zlatar in draguljar, Stolna ul. 2.** 5400

Spomnite se CMD

Posest

Tezno—Maribor dvosobna hiša 25.000. — **Posestvo,** 11 oralov, pri Kamnici 65.000. — **Maribor,** šestdružinska hiša 115.000. — **Gostilne,** veleposestva, vile, **Parno pekarno** proda Posredovalnica Maribor, Slovenska ul. 26. 14

Stanovanje

STANOVANJE,
sobo in kuhinjo, oddam takoj v najem. Ruška c. 6. 12

Sobo odda

PRAZNO, LEPO SOBO
oddam s 15. januarjem solidnemu gospodu. Naslov v upravi »Večernika«. 13

Službo dobi

SLUŽBO DOBI
prvovrstna kuharica za restavracijo in **natakarica servirka,** poštena, pridna in delavna. Nastop službe takoj ali s 15. januarjem. Naslov v upravi. 5454

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.